

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 2930/2019
23.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужилаца „Србија-турист“ а.д. из Нишке Бање, „Redwood“ d.o.o. из Руме и „Parkgran“ d.o.o. из Руме, чији су пуномоћници Дарко Спасић и Весна Милосављевић Стевановић адвокати из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2364/18 од 05.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 23.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2364/18 од 05.09.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 988/16 од 01.11.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор литиспенденције. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезе тужена да им солидарно, на име накнаде материјалне штете, исплати износ од 12.610.624,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са законском затезном каматом од дана доношења пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2364/18 од 05.09.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 988/16 од 01.11.2017. године у другом ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужилаца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној

дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП, предвиђене као разлози за овај ванредни правни лек, а због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. тог Закона ревизија се не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, пред Основним судом у Нишу вођена су три извршна поступка продајом непокретности ради намирне новчаног потраживања од дужника – тужиоца „Србија-турист“ ад. У предмету И 5307/13 одређено је и спроведено извршење на непокретностима у КО ..., које чине део комплекса „Наис“, ради наплате новчаних потраживања већег броја бивших радника тужиоца „Србија-турист“ ад на име дугованих зарада. Тужилац „Redwood“ d.o.o. је током извршног поступка купио непокретности које су биле предмет извршења. Јавна продаја тих непокретности није била успешна, па су исте продате непосредном погодбом по цени од 110.000.000,00 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да у поступку извршења није било незаконитог или неправилног поступања, као основа одговорности тужене по члану 172. став 1. Закон о облигационим односима. По становишту судова, у поступку спровођења извршења у означеном предмету извршни суд је поступао у границама свог овлашћења и спроводио законом предвиђени поступак, због чега тужиоцу „Србија-турист“ ад – извршном дужнику у том поступку, није проузрокована штета коју потражује поднетом тужбом од тужене која одговара за рад судија, док тужиоци „Redwood“ d.o.o. и „Parkgran“ d.o.o. нису активно легитимисани, јер нису учествовали у извршном поступку, па им није ни могла бити нанета штета радњама судије, за које тужиоци тврде да су биле незаконите и неправилне.

И по оцени Врховног касационог суда, тужиоци у овом спору неосновано траже накнаду штете због незаконитог и неправилног рада судије у поступку извршења.

Тужилац „Србија-турист“ ад био је извршни дужник у поступку извршења, а тужилац „Redwood“ d.o.o. је учешће у том поступку узео након закључења уговора о купопродаји Ов ../14 од 02.07.2014. године којим је (по доношењу закључка о промени средства и предмета извршења) од извршног дужника купио предмет извршења – непокретности комплекса „Наис“ у КО Тужилац „Parkgran“ d.o.o. основао је тужилац „Redwood“ d.o.o. одлуком од 08.04.2015. године и у основни капитал тог привредног друшва унео две парцеле у означеном комплексу, хотел „Гранд“ у Нишу и део хотела „Амбасадор“ у истом граду. Тужиоци у поднетој тужби тврде да им је судија Основног суда у Нишу одуговлачењем извршног поступка у предмету И 5307/13, у којем је предмет извршења био део непокретности комплекса „Наис“ и убрзаном продајом хотела „Гранд“ и „Амбасадор“ у Нишу (предмет И 3751/15) по багателној цени која је знатно нижа од тржишне нанела материјалну штету у висини разлике између тржишне вредности комплекса „Наис“ и хотела „Амбасадор“ и цена по којима су ове непокретности продате у поступку извршења.

Одредбом члана 35. став 2. Устава Републике Србије прописано је да свако има право на накнаду материјалне или нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе. Према члану 6. став 1. Закона о судијама, за штету коју судија проузрокује незаконитим или неправилним

радом одговара Република Србија. Незаконит рад је поступање противно закону, другом пропису или општем акту, односно пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени. Неправилан рад постоји када државни орган или јавна служба не поступа у складу са појмом вршења уобичајене и добре службе.

На поступак извршења који је вођен код Основног суда у Нишу у предмету И 5307/13 примењују се одредбе Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник Републике Србије“ број 31/11 – ЗИО). Одредбом члана 6. тог Закона прописано је да је поступак извршења и обезбеђења хитан и да у тим поступцима одлагање није дозвољено, осим ако Законом није изричито прописано другачије. Према члану 19. став 4. наведеног Закона, предмети извршења су ствари и права на којима се по Закону може спровести извршење ради остваривања потраживања, а продаја непокретности је ставом 2. истог члана предвиђена као једно од средстава извршења ради остварења новчаног потраживања. Одредбом члана 20. ЗИО, поред осталог, прописано је: да суд одређује извршење, односно обезбеђење оним средством и на оним предметима који су наведени у предлогу за извршење, односно у предлогу за обезбеђење, када се извршење одређује на предлог извршног повериоца (став 1); да суд може, на предлог извршног повериоца или по службеној дужности, у току поступка, закључком одредити друго средство и други предмет извршења, односно обезбеђења, уместо оних који су претходно одређени (став 2); да приликом одређивања средства и предмета извршења, односно обезбеђења, суд, односно извршитељ је дужан да води рачуна о сразмерности између висине обавезе извршног дужника и средства и предмета извршења, односно обезбеђења (став 8).

Извршење на непокретностима уређено је одредбама чланова 104 – 145. ЗИО, које (члан 123) упућују да се на продајну цену и поступак продаје непокретности сходно примењују одредбе чланова 97. – 102. тог Закона (о продаји покретних ствари).

По оцени Врховног касационог суда, ове одредбе од стране извршног суда нису неправилно примењене, због чега нису основани наводи ревизије да су нижестепени судови погрешно применили материјалано право када су извели закључак да нема незаконитог рада судије у поступку спровођења извршења.

Извршење продајом непокретности у комплексу „Наис“ одређено је закључком од 04.10.2013. године и закључком од 04.04.2014. године, којим је одлучено о допуни предлога извршног повериоца да се, у складу са чланом 20. став 2. ЗИО, одреди друго средство и предмет извршења. Закључак о продаји непокретности донет је 31.07.2014. године, прва јавна продаја заказана је за 11.09.2014. године и била је безуспешна јер се није јавио ниједан понудилац, због чега је закључком од 19.09.2014. године одређена друга јавна продаја за 16.10.2014. године, у року који је само за неколико дана дужи од рока прописаног чланом 97. став 2. ЗИО. Поновна јавна продаја спровођена је на више рочишта која су одлагана из оправданих разлога: штрајка адвоката (рочишта од 16.10.2014. године; 27.11.2014. године и 25.12.2014. године), неуредне доставе закључка свим извршним повериоцима (рочиште од 24.09.2015. године), а рочиште од 02.11.2015. године и због појаве само једног понудиоца, у ком случају суд, сагласно члану 126. став 2. ЗИО може одложити продају. Пошто друга јавна продаја није успела, извршни повериоци су позвани да се, у складу са чланом 97. став 5. у вези члана 123. ЗИО, изјасне о даљем поступку. Заказивањем рочишта за јавну продају у одређеним временским размацима није повређено начело хитности предвиђено чланом 6. став 1. наведеног Закона, а учесници у поступку нису ни тражили заштиту права на суђење у

разумном року, у смислу чланова 8а, 8б и 8в Закона о уређењу судова важећег у то време.

Извршење је одређено и спроведено на оним непокретностима које су наведене у предлогу извршних поверилаца, а тужиоци нису доказали да су извршни повериоци предложили да се извршење спроведе на свим непокретностима уписаним у лист непокретности 1 КО ..., које чине комплекс „Наис“ и да је судија ограничио продају само на део тих непокретности и тако дестимулисао евентуалне купце да искажу заинтересованост за куповину предметних непокретности, те тако отежао њихову продају по цени која би била довољна да намири потраживање извршних поверилаца. Предметне непокретности продате су непосредном погодбом, по цени која је уговорена између учесника у продаји и на коју извршни повериоци и извршни дужник нису могли утицати, нити је могу оспоравати. Нема доказа да су се извршни повериоци противили таквој продаји, па је зато ирелевантан наводи ревизије да нижестепени судови нису законитост поступања судије оценили са становишта примене члана 97. став 5. ЗИО, односно да нису утврдили да ли су се извршни повериоци у законском року од 5 радних дана од обавештења да поновна јавна продаја није успела изјаснили да се поступак извршења настави продајом непокретности непосредном погодбом.

Предложеним доказима тужиоци нису доказали висину новчаног потраживања свих извршних поверилаца, бивших радника тужиоца „Србија-турист“ д.о.о., да би се могла успешно оспоравати правилност примењеног материјалног права садржаног у члану 20. став 8. ЗИО и дужност суда да води рачуна о сразмери између висине обавезе извршног дужника и вредности предмета извршења. У том контексту, код правилног закључка нижестепених судова да у поступку извршења (предмет И 5307/13) није било незаконитог и неправилног рада судије, нису основани ни наводи ревизије да је тужиоцима штета проузрокована продајом њихове друге непокретности – хотела „Амбасадор“ у Нишу, предмета извршења у другом извршном поступку (предмет И 3751/15) покренутог по предлогу другог извршног повериоца, која је могла бити спречена благовременом продајом непокретности у комплексу „Наис“.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић